

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Õppimiskohustusest ehk iga noore õigusest õppida

Mari Tikerpuu

Keskhariduse arendusjuht

Haridus- ja Teadusministeerium

1. Mida tähendab „õppimiskohustus“
2. Miks meile seda vaja on
(sihiseade + tegelik olukord)
3. KOV vaates kõige olulisemad
muudatused
4. Ressursid
5. Millal siis jõustub?

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

1. Mida tähendab õppimiskohustus?

Õppimiskohustuse definitsioon

- Õppimiskohustus on **kohustus osaleda põhi-, kesk- või kutseharidusõppes** omandades teadmisi, oskusi ja pädevusi **enda arengu tagamiseks**.
- Õppimiskohustus on Eestis elaval isikul, sealhulgas välisriigi kodakondsusega või määratlemata kodakondsusega isikul, kes on saanud enne käimasoleva aasta 1. oktoobrit seitsmeaastaseks. **Isik on õppimiskohustuslik 18-aastaseks saamiseni.** Õppimiskohustus loetakse täidetuks enne 18-aastaseks saamist juhul, kui isik on omandanud kesk- või kutsehariduse.

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

2. Miks meil seda vaja on?

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Sihiseade

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Õppimiskohustu-
se ja ühtse
keskhariduse
raamiks:

Eesti 2035
Arukas, tegus,
terve rahvas ja
tugev majandus

Eesti
Haridusvald-
konna
arengukava 2035

90% 20 – 24
aastaste eagrupist
keskharidusega

Vabariigi Valitsuse
Tegevus-
programm
2023 – 2027

Õppimiskohustus
täisealiseks
saamiseni või
kutsekvalifikat-
siooni
omandamiseni

Lähtealus 2035

- luua tingimused **sujuvaks ja paindlikuks liikumiseks haridusliikide ja tasemete vahel** ning tööturule siirdumiseks
- ühtne **keskharidusstandard**
- võimalus oma **õpitee väiksematest tükkidest** kokku panna
- **mitteformaalõppe loomulik sidumine formaalõppega**

Esmatähtsad tegevused:

- ühtse keskharidusstandardi väljatöötamine, et lõimida üld- ja kutsekeskharidus
- mitteformaal- ja informaalõppe suurem arvestamine formaalõppes, sh võimalused omandada haridust väiksemate moodulitena (mikrokvalifikatsioonid, koolitusampsud)
- terviklähenemise väljatöötamine haridusliku erivajadusega õppija toetamiseks

Eesmärk: Kõik kuni 18a osalevad õppes. 90% 20–24.a Eesti inimestest on omandanud keskhariduse aastaks 2035.

Mis probleemi lahendame: Kuidas toetada õppijat põhihariduse järgses õppes, et väljalangevus oleks võimalikult väike ja õppijal oleks võimalik omandada võimetele vastav haridus.

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

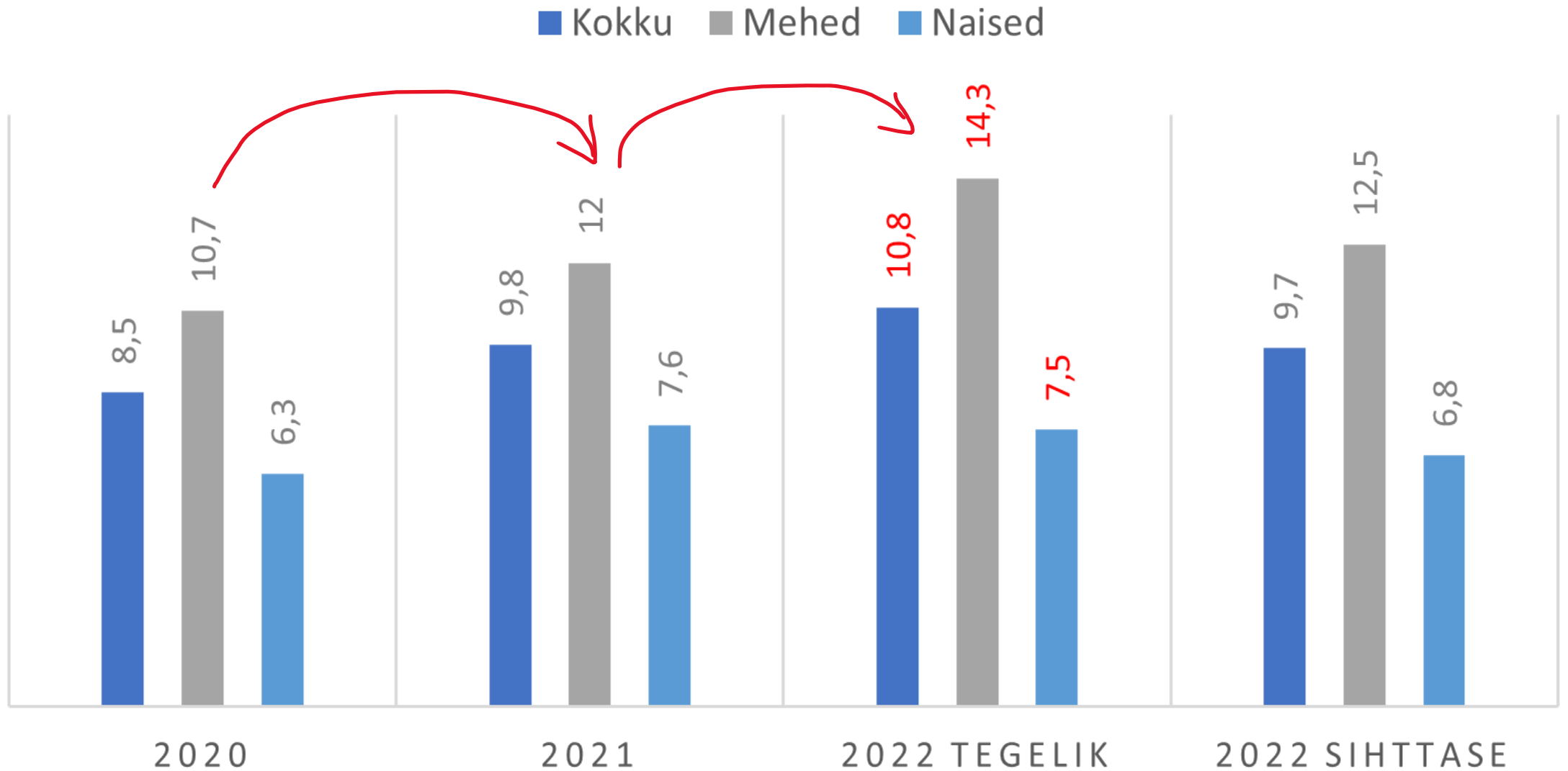

Tegelik olukord

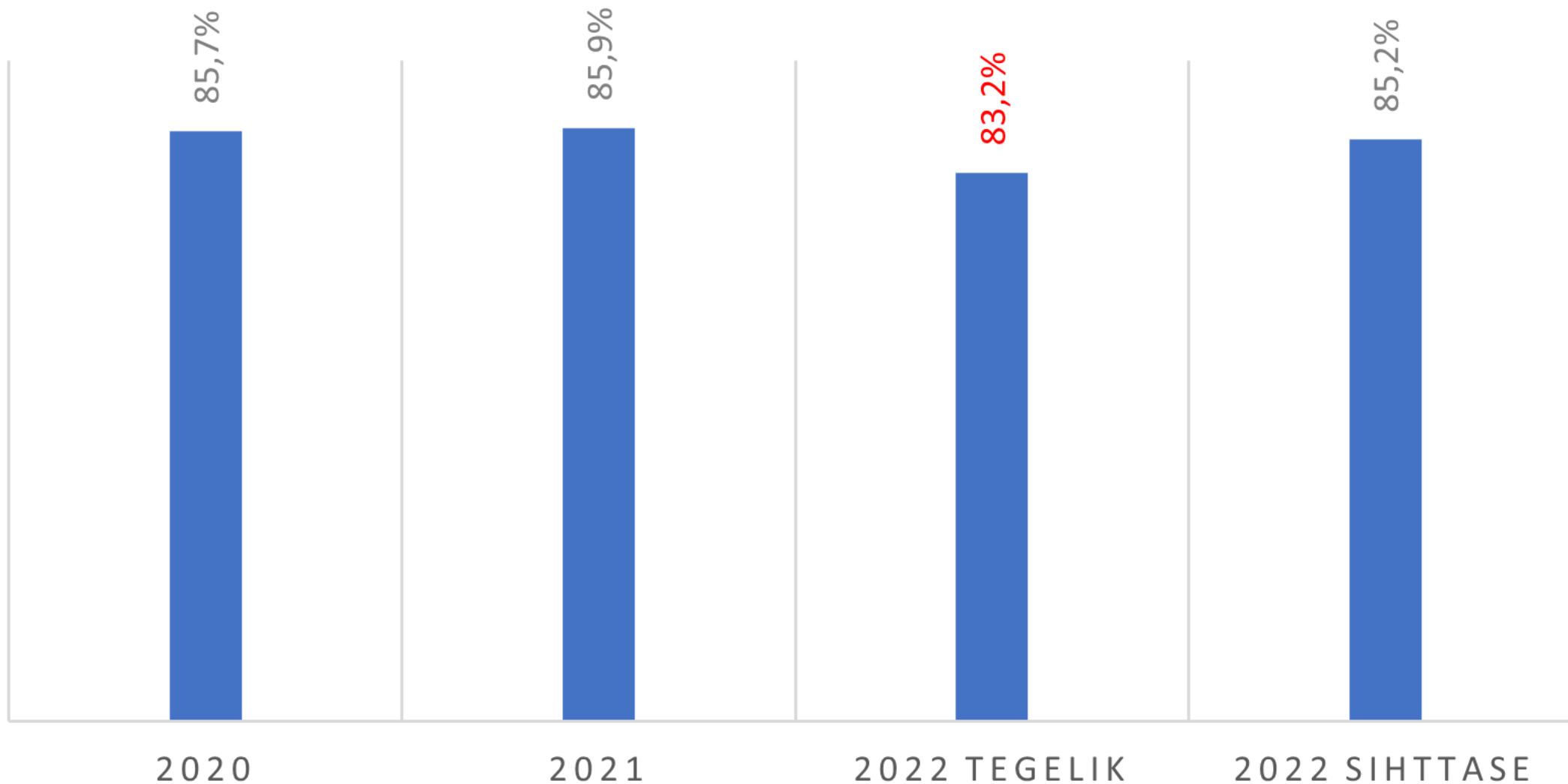

MADALA HARIDUSTASEMEGA MITTEÕPPIVATE 18-24AASTASTE OSAKAAL (%)

VÄHEMALT KESKHARIDUSEGA 20-24A OSAKAAL

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

KUI PALJU JÄÄB MADALA HARIDUSTASEMEGA?

0,3%

Langeb välja
põhikoolist

≈140

inimest aastas

18,8%

PK lõpetajatest ei
jõua 4a jooksul
keskhariduseni

≈2100

inimest aastas

>2000

inimest aastas jääb
madala haridusega

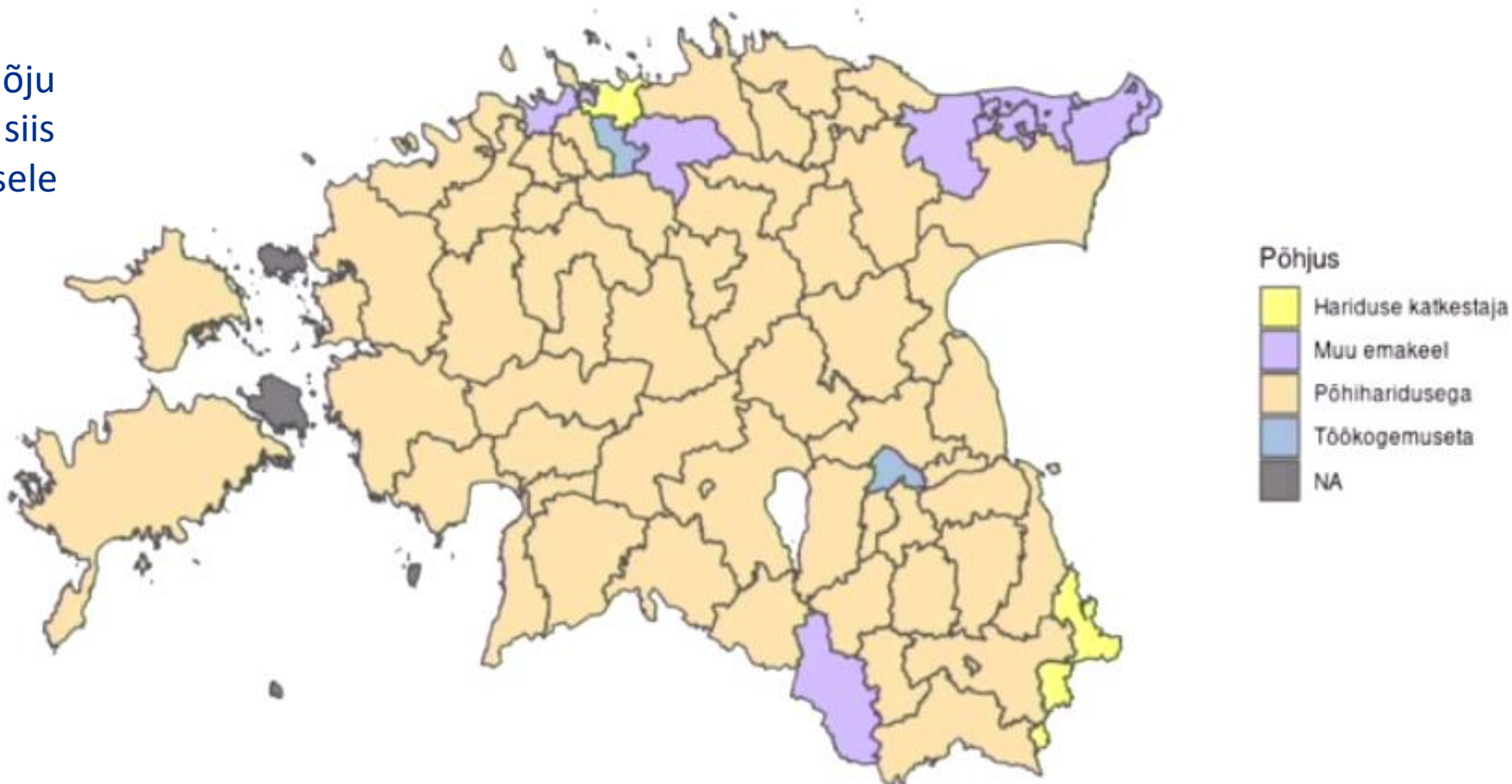

NEET-staatuses noorte peamine riskinäitaja kohalikes omavalitsusüksustes

Õpilaste sotsiaalmajandusliku tausta mõju kvaliteetse hariduse saamisel on suurenenud. Kui varem kuulus Eesti riikide hulka, kus sotsiaalmajandusliku tausta mõju õpilaste tulemustele oli väike, siis nüüd läheneme OECD keskmisele (Eesti 13,4%; OECD 15,5%).*

**2022. PISA tulemused*

Kokkuvõte

NEET-staatusesse sattumiseks on suurem tõenäosus:

- välispäritolu noortel, eriti väljaspool Eestit sündinutel
- ilma varasema töökogemuseta noortel
- noortel, kelle haridustee on piirdunud põhiharidusega
- noortel, kes olid haridustee mõnel tasemel pooleli jätnud
- noorelt emaks saanud naistel
- noortel, kes on kasvanud peres ilma oma vanemateta, näiteks vanavanema või muu sugulasega
- noortel, kelle ema ega isa ei töötanud
- noortel, kelle ema ja isa oli madalama haridustasemega

Sihtrühm

- Ei jätka õpinguid peale põhiharidust, suurusjärk **550 -650 noort aastas.**
- Kutsehariduse 1. aasta väljalangejad, suurusjärk **350 – 450 noort aastas.**
- Üldkeskhariduse 1. aasta väljalangejad, suurusjärk **100 - 150 noort aastas.**

Jaguneb üle Eesti proportsionaalselt elanike arvuga.

Väljalangeja = ei jätka samal aastal õpiteed

Mittejätkajate profiil

- põhikooli **lõpuhinnete keskmine** oluliselt madalam kui güm.n.jätkajatel ja **pisut madalam kui kutsehariduses või mittestatsionaarses üldharidusõppes** jätkajatel
- poiste keskmine hinne madalam kui tüdrukutel
- eri- ja tõhustatud toega mittejätkajate arv kasvutrendis
- õpingute mittejätkajate emade seas on enam põhihariduse lõpetanuid kui jätkajate emade seas
- **2022. aastal teenis töist tulu 25% mittejätkajatest ja 27% jätkajatest (mittejätkajate mediaantulu 407 eur)**
- 25% mittejätkanud alla 18-aastastest on olnud töötuna arvel, 16% tuvastatud puue

Ohukohad täna

- **42% põhikooli lõpetajate** puhul **puuduvad** alla 18-aastaste edasise tegevuse kohta **registrites andmed**. Neist omakorda 119-l oli olnud põhikoolis HEV-märke, kuid ainult 14 on õppinud põhikooli lihtsustatud õppekava järgi.
- **vene keeles põhihariduse omandanud** noori on teadmata mittejätkajate hulgas **39%**.
- **neli aastat peale põhikooli lõpetamist on mittejätkanutest jõudnud keskhariduseni keskmiselt 10% – 11%** ehk 2022. mittejätkajatest ca 560 on ka nelja aasta pärast põhiharidusega.

3. Millised on kõige olulisemad muudatused?

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

PÕHIHARIDUSÕPE
INDIVIDUALISEERI
TUMAKS –
MITTEFORMAAL-
ÕPPE RESSURSS

KARJÄÄRITEENUS
TULEB TAGADA
IGALE NOORELE
ÕPPE VÄLTEL

SISSEASTUMISEL
EI KUKU KEEGI
MAHA (SAIS)

VAJADUSPÕHINE
AEG: LISAÕPE JA
ETTEVALMISTAV
ÕPE

INDIVIDUAALSE-
MAD ÕPITEED
KESKHARIDUSE
TASEMEL ->
ÜHTNE
ARVESTUSPUNKT

KUTSEKESKHARI-
DUSÕPPES UUED
ERIALAD,
PAINDLIKUM
LÄBIMINE

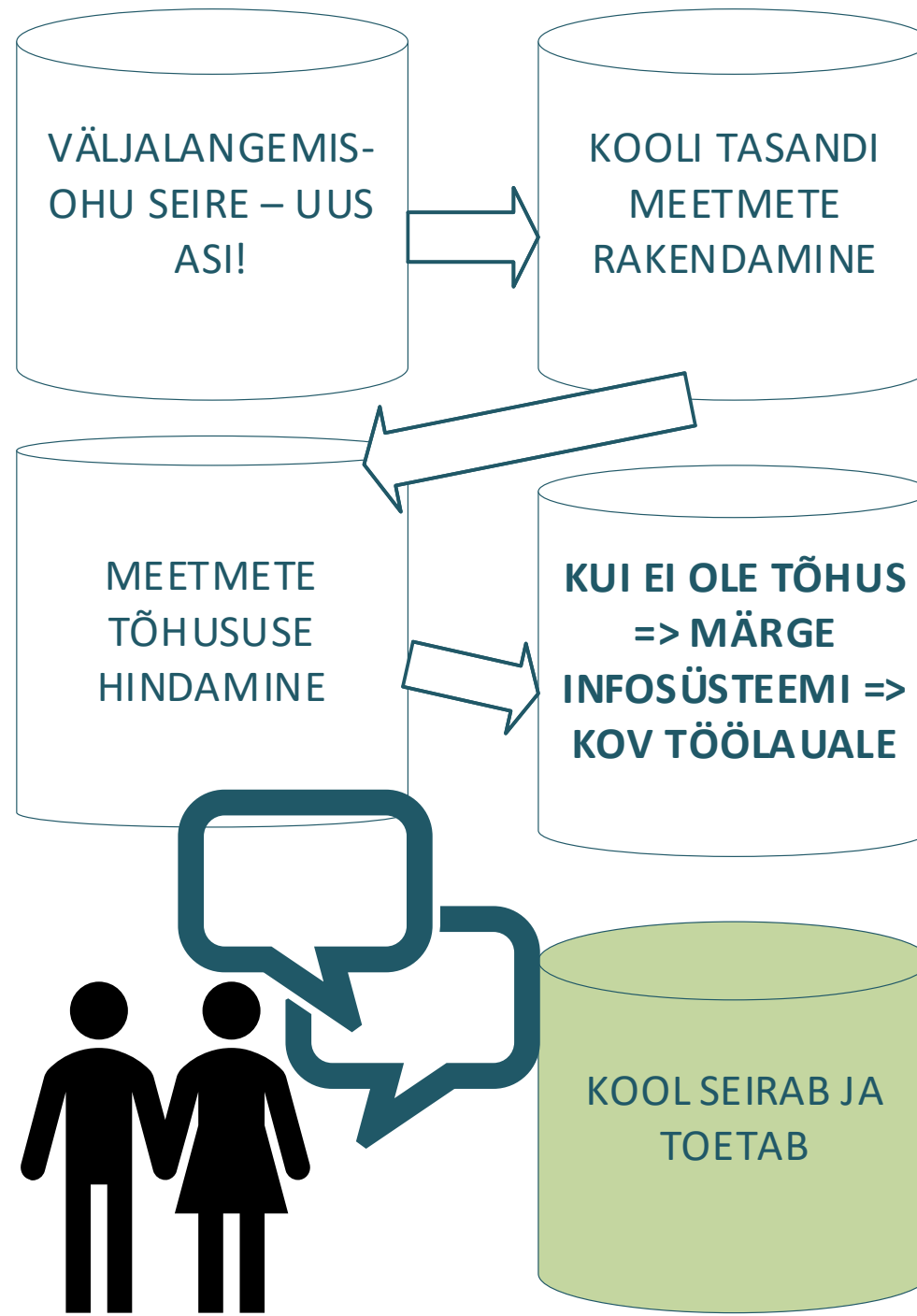
KOV SEIRAB JA
TOETAB

KOOL SEIRAB JA
TOETAB

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

SEIRE IGA KUU 10.
KUUPÄEVAL

PÕHIKOOLI
LÕPETAJAD
ÕPPESSE
HILJEMALT 1.
NOVEMBRIKS

KOKKULEPPED,
KES MIDA TEEB
ÕPPIMISKOHUSTU
SE TÄITMISE
PROTSESSIS

VÄLJALANGEMIS-
OHUS NOORTEST
INFO KOVi

KES VAJAB TUGE -
KOOL, VANEM,
LAPS?

KOV SEIRAB JA
TOETAB

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

4. Ressursid?

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

ÕPPIMISVÕ
IMALUSTE
PALJUSUS

Kutsehariduse õppekavade
arendus- ja rakendustugi

13,5 mln

Hariduskeskuste piloodid
(erinevad haridusliigid ühes
asutuses) 7 mln

SOBIV
VÕRK

TOE
TAGAMINE

Õppenõustamisteenused

29,4 mln

Õpetajate, tugisp.,
noorsootöötajate,
haridusjuhtide pädevus

11,7 mln

OSKUSED

NOORTENI
JÕUDMINE

Mobiilne noorsootöö
4,9 mln + MKM meede 11,8
mln

MFÕ, karjääriteenused, e-
hindamisvahendid,
vastuvõtuprotsessi ja
ettevalmistava õppe piloot,
jm

4,1 mln

PAINDLIK
KUS
ÕPPES

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

5. Mis nüüd edasi saab?

Õppimiskohustusega seonduvad muudatused **võiksid jõustuda**
kava kohaselt **2025.aastal põhikooli lõpetajatele.**

Protsessist lähipäevil: Eelnõu tagasiside laekus kuni 22. märtsini
ja täna koondame vastuseid partnerite ettepanekutele.

Umbes kuu aja pärast on minister eelnõuga Vabariigi Valitsuse
istungil ning seal võetakse seisukoht menetluse edasise käigu
osas.

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Jõudsime lõppu!

